

การทุจริตคอร์รัปชัน

ภูวิช ยมทา

ผู้อำนวยการส่วนติดตามและประเมิน
กรมสอบสวนคดีพิเศษ

วงจรของคอร์รัปชัน

การคอร์รัปชันขนาดเล็กน้อย

3

ประเภท

การคอร์รัปชันขนาดใหญ่

การทุจริต

วงจรของคอร์รัปชัน

“คอร์รัปชัน” (Corruption) หมายความว่า การใช้อำนาจที่ได้มาโดยหน้าที่ในการหาประโยชน์ส่วนตัว หรือ การทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและอิทธิพลที่ตนมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและหรือผู้อื่น โดยองค์การความโปร่งใสสากลได้ระบุถึงกรณีต่างๆที่จะสามารถเกิดขึ้นในการคอร์รัปชันดังนี้

คอร์รัปชัน

1. การเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต
2. ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ
3. การบอกว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน

ประเภทของคอร์รัปชัน มีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่

1. การคอร์รัปชันขนาดเล็กน้อย
2. การคอร์รัปชันขนาดใหญ่
3. การให้ของขวัญ (gift) เป็นการคอร์รัปชันอีกประเภทหนึ่ง

สาเหตุของคอร์รัปชัน

1. คนในสังคมส่วนใหญ่ นับถือความร่ำรวย ย่อมเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาเงินทอง
2. ค่านิยมแบบนิยมพวกพ้องและเครือญาติ ความสัมพันธ์ในเชิงผลประโยชน์
3. ระบบอุปถัมภ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับลูกน้อง สร้างลูกน้องไว้ช่วยเหลือตนในเรื่องต่าง ๆ
4. ระบบการควบคุมและตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ
5. สภาพทางการเมืองที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้น เพื่อช่วงชิงตำแหน่งทางการเมืองและผลประโยชน์

รูปแบบของการคอร์รัปชัน

- การทุจริตในการซื้อจัด
- การทุจริตโดยการยกยอกทรัพย์สิน
- การทุจริตโดยการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นในการแต่งตั้งข้าราชการ
- การซื้อขายเสียงและการให้ผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆในการเลือกตั้ง

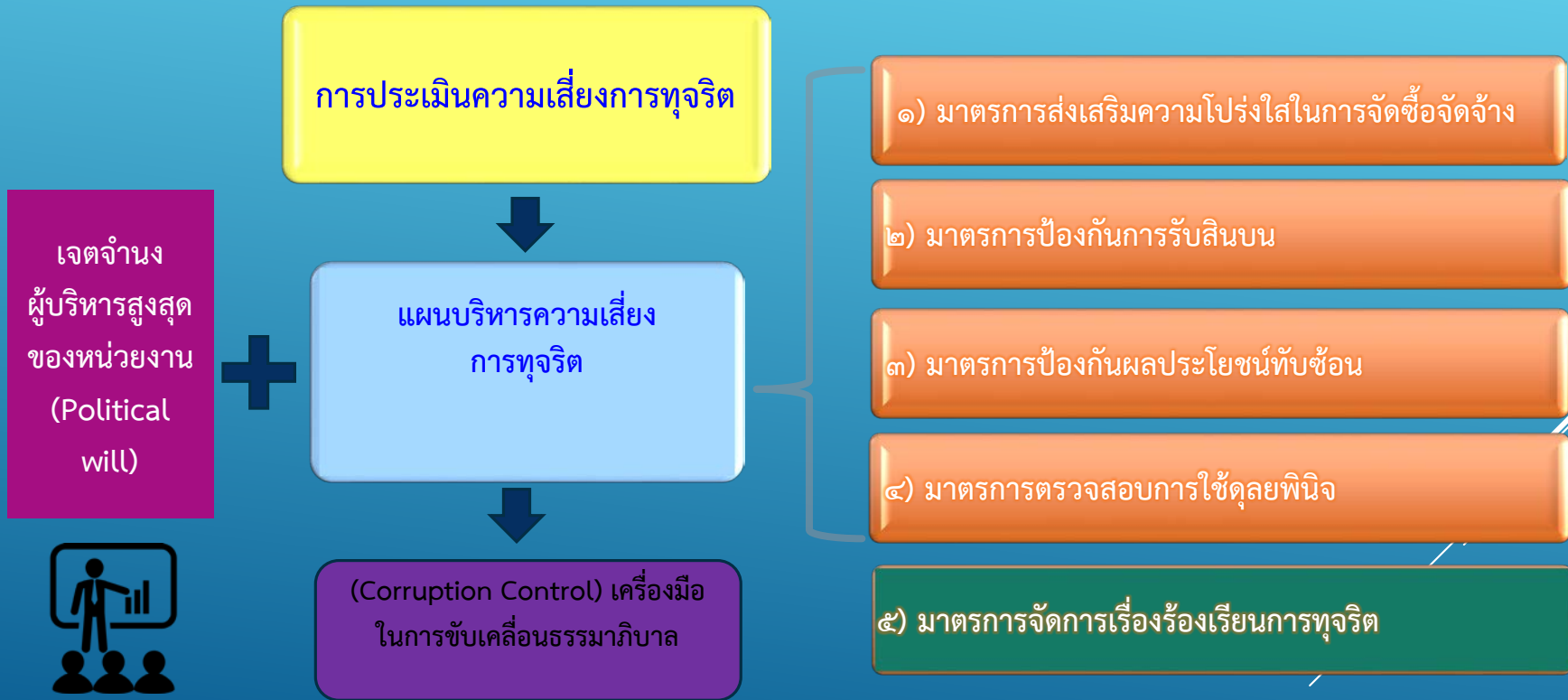
การประเมินความเสี่ยงต่อ
การทุจริตประพฤติมิชอบ
ในระบบราชการ

แนวทางการพัฒนา
“มาตรการภายในของหน่วยงาน
เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและ
ป้องกันการทุจริตในภาครัฐ”

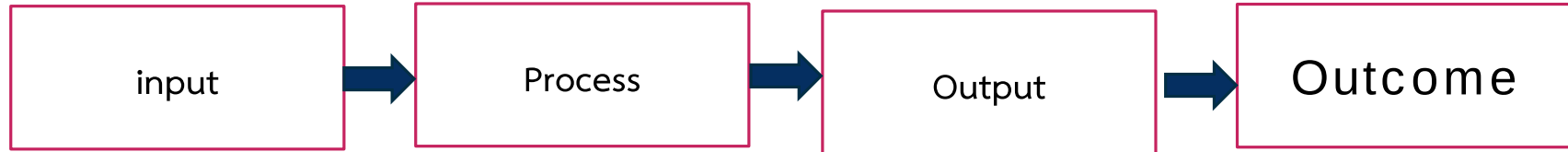
การบรรยาย

กรอบแนวคิดการพัฒนามาตรการภายในของหน่วยงานเพื่อความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต

ตัวอย่างเครื่องมือในการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล

PDCA

Lean Government

FRA_s : FRAUD RISK-ASSESSMENTS

ธรรมาภิบาล

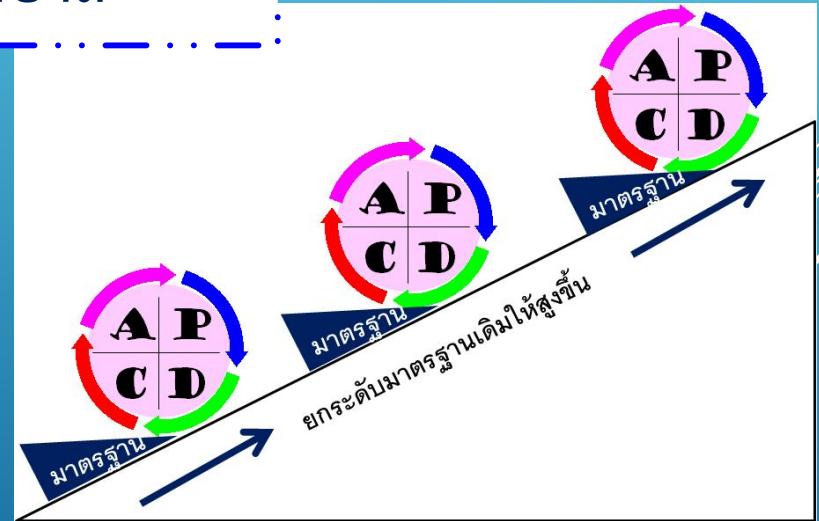
เครื่องมือในการตรวจสอบการทำหน้าที่ของ ฝ่ายการเมืองและ
ข้าราชการประจำเพื่อให้มั่นใจว่าที่ประชาชนได้มอบความไว้วางใจให้
ใช้อำนาจในการบริหารบ้านเมือง

(PDCA Cycle)

Plan Do Act Check

เพื่อบรรลุเป้าหมายของ ธรรมภิบาล

การกำหนดนโยบาย
การนำนโยบายไปปฏิบัติ
: ถูกต้อง ลดวาระซ่อนเร้น

Lean Government หรือแนวคิดที่จะปรับปรุงและพัฒนาระบบราชการให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

โดยลดความสูญเสีย (ทั้งในส่วนของภาครัฐและประชาชน เพื่อให้เหลือแต่เนื้อแท้ในการทำงาน

มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ซึ่งจะต้องมีน้ำหนักเท่า ๆ กัน จึงจะถือว่าเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้แก่

1. ประชาชน ได้รับประโยชน์สุข
2. กระบวนการ มีการลดความสูญเสียในการทำงาน
3. ผู้ปฏิบัติงาน ไม่เป็นการสร้างภาระให้กับผู้ปฏิบัติงาน โดยจะต้องเคารพในความเป็นปัจเจกบุคคล

สำหรับ “ความสูญเสีย” (Wastes) ตามแนวคิดของ Lean Government ก็คือ “กิจกรรมหรืองานที่เพิ่มค่าใช้จ่าย (ให้กับภาครัฐและประชาชน) โดยไม่เพิ่มประโยชน์ในการทำงาน (ในสายตาของประชาชน)” ซึ่งในทุกการทำงานนั้น ก็จะมี ความสูญเสียสอดแทรกอยู่กับเนื้องานจริง ๆ เสมอ ดังนั้น ระยะเวลาทั้งหมดที่เราใช้ในการทำงานจึงมีทั้งส่วนที่ใช้ไปกับเนื้องานจริง ๆ และส่วนที่ใช้ไปกับความสูญเสียที่เกิดขึ้น

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

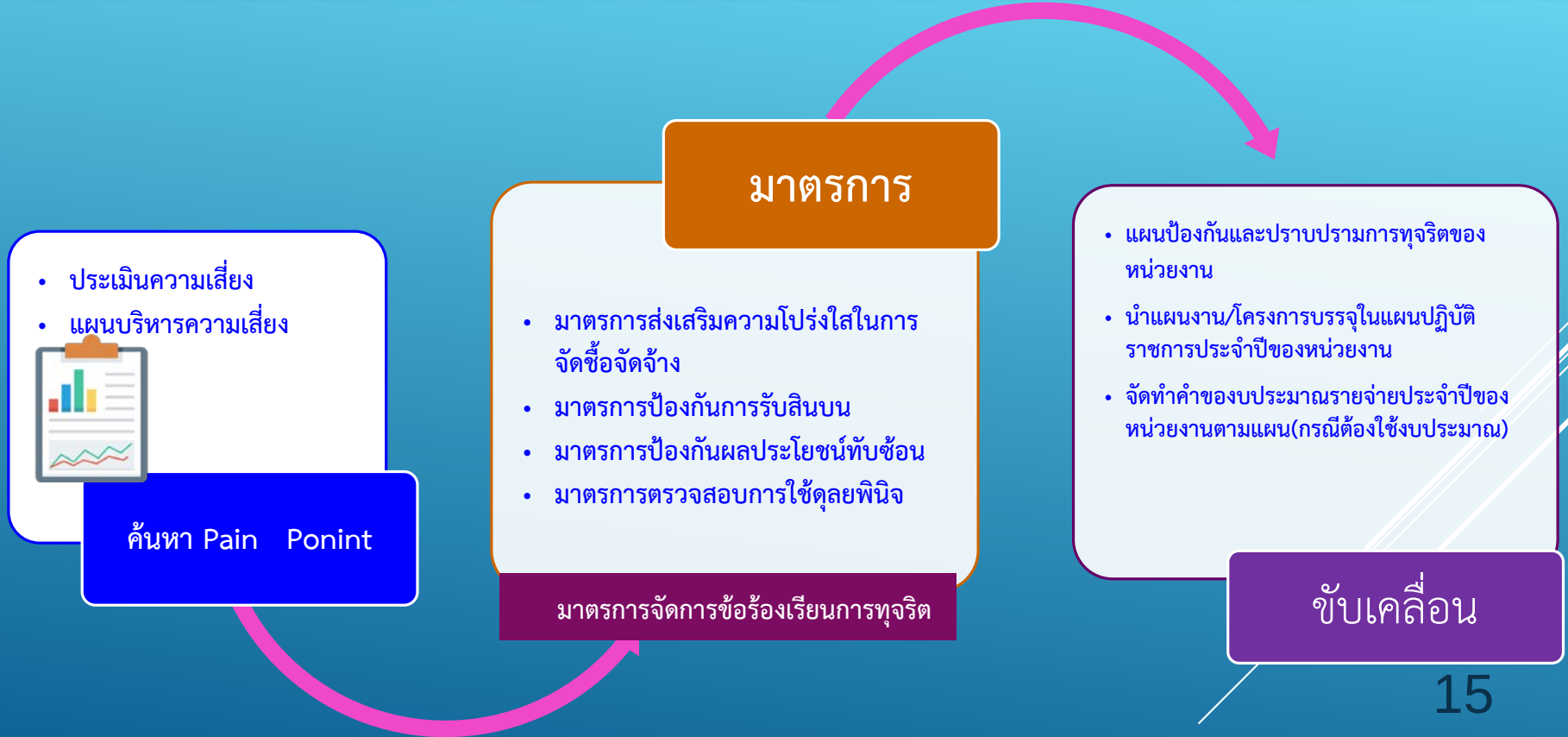
แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
(พ.ศ. 2561-2565) ประเด็นปฏิรูปที่ 2 ด้านการป้องกันและปราบปราม ได้กำหนดให้
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)
ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบ
ในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี
และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด

ดัชนีที่ 10 การป้องกันการทุจริต
การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและ
การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ตัวชี้วัด ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ร้อยละ 80
(85 คะแนน ขึ้นไป)

ความเชื่อมโยงการพัฒนามาตรการภายในสู่การขับเคลื่อน

ความหมายที่เกี่ยวข้อง

“ทุจริตในภาครัฐ”

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มาตรา 3

“ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ สำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

“ประพฤติมิชอบ” หมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับการเก็บรักษา หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

ด้านการปราบปรามทุจริต

- ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

ว่า

- ร่ำรวยผิดปกติ
- ทุจริตต่อหน้าที่
- จงใจปฏิบัติหน้าที่/ใช้อำนาจขัดรัฐธรรมนูญ/กฎหมายหรือฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

ไต่สวนกรณีกล่าวหา

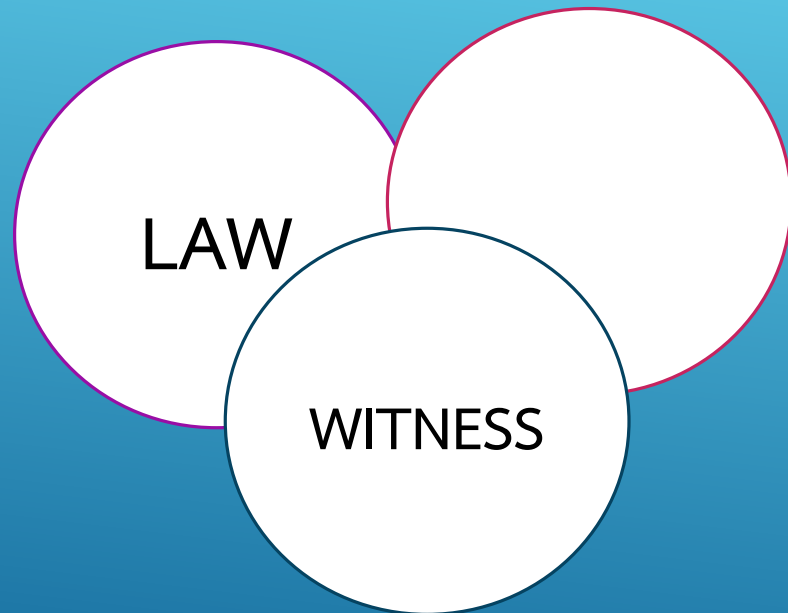
- ผู้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ
- เจ้าหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศ

ว่า

- ร่ำรวยผิดปกติ
- ทุจริตต่อหน้าที่
- ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
- ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในงานยุติธรรม

ทั้งนี้ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงมา เป็นกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิด หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดในเรื่องที่มีใช้ความผิดร้ายแรงและเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการแทนได้

องค์ประกอบการทูลจัตประพฤติมิชอบ

“สินบน”

1. เป็นกรณีเอาผิดกับผู้รับ ขอรับ
2. สินบน คือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หมายถึง
 - 2.1 ทรัพย์สินหมายถึง ทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น เงิน ที่ดิน รถ เป็นต้น
 - 2.2 ประโยชน์อื่นใด เช่น การสร้างบ้านหรือตกแต่งบ้านโดยไม่คิดราคา หรือคิดราคาต่ำ
3. มีเจตนาที่จะรับ โดยมีเหตุจูงใจในการกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงเวลาการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ เช่น การถ่วงเวลาตรวจรับ การเอื้อประโยชน์ ในการขยายสัญญาจ้าง การประเมินภาษี สูง หรือต่ำ กว่าความเป็นจริง ฯลฯ
4. เป็นการรับสินบน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้รับสินบน จะต้องใช้อำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำที่ต้องการจูงใจนั้น
5. การให้สินบน ผ่านตัวกลาง เช่นคู่สมรสทั้งที่จดทะเบียน และไม่จดทะเบียน ญาติ เพื่อน เป็นต้น

พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้มีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่เป็นการฝ่าฝืนการรับทรัพย์สินฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา 103 จะต้องรับโทษตามมาตรา 122 มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฯ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 123/5 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2. เจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สินจากผู้ให้ทรัพย์สินที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ และได้เรียก รับ ทรัพย์สินจาก การปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ การรับทรัพย์สินในกรณีนี้จึงเป็น การเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 มีโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ (สินบน)

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่

1. ผู้ให้บริการประชาชนอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การขอใบรับรอง การออกคำสั่งทางปกครอง การออกใบอนุญาตต่าง ๆ การร้องเรียน
2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น คู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้าง
3. ผู้มีหน้าที่ ควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ สอบสวน
4. ผู้ซึ่งอาจมีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

จนท.ของรัฐทุกตำแหน่ง จะต้องไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลที่ไม่ใช่ญาติหรือจากการให้
ในลักษณะที่ไม่เป็นการทั่วไป หากแต่มีความจำเป็นต้องรับไว้เพื่อรักษาความสัมพันธ์อันดี รักษาไมตรีและ
มิตรภาพ และเป็นการให้มีมูลค่า หรือราคาเกินกว่า ๓,๐๐๐ บาทของการให้ในแต่ละครั้ง ในแต่ละโอกาส
ต่อคนต่อครั้ง จนท.ของรัฐผู้นั้นจะต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาสูงสุดของตน หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน
หรือต่อคณะกรรมการ ปปช. แล้วแต่กรณี

แนวทางการพิจารณาเรื่องการให้/รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

มีวัตถุประสงค์เพื่อจูงใจให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่
หรือเป็นการตอบแทนการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่

ใช่

ถือเป็นการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ให้และผู้รับสินบนมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144, 149 และ พ.ร.บ.ป.ป.ช. มาตรา 123/5

ไม่ใช่

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อำนวยความสะดวกให้แก่ตนหรือไม่

ใช่

ถือเป็นการจ่ายค่าอำนวยความสะดวก ผู้รับค่าอำนวยความสะดวกมีความผิดตาม พ.ร.บ.ป.ป.ช. มาตรา 103

ไม่ใช่

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี เนื่องในโอกาสตาม
ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม หรือมารยาทที่ถือปฏิบัติ
กันในสังคม และของที่ให้มีมูลค่าไม่เกิน 3,000 บาท หรือไม่

ใช่

สามารถให้และรับได้/ให้มีการรายงานต่อผู้บังคับบัญชาแม้จะมี
มูลค่าไม่เกิน 3,000 บาท

ไม่ใช่

ผู้รับมีความผิดตาม พ.ร.บ.ป.ป.ช. มาตรา 103

มติ ครม. 7 มกราคม 2540

มติ ครม. 7 มกราคม 2540 ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย พึงงดการให้ของขวัญ
แก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการ
ชั้นผู้ใหญ่

หากฝ่าฝืนมติ ครม. ให้ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

“ผลประโยชน์ทับซ้อน”

- ❖ การรับประโยชน์ต่างๆ ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ❖ การทำธุรกิจกับตนเอง หรือเป็นคู่สัญญา หรือเรียกว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน
- ❖ การทำงานพิเศษ
- ❖ การรู้ข้อมูลภายใน นำข้อมูลไปหาประโยชน์
- ❖ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว
- ❖ การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง
- ❖ การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติ หรือพวกพ้อง
- ❖ การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานรัฐอื่น

ค่าอำนวยความสะดวก (Facilitation Payments)

ค่าใช้จ่ายจำนวนเล็กน้อยที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างไม่เป็นทางการ และเป็นการให้เพียงเพื่อให้มั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการตามกระบวนการ หรือเป็นการกระตุ้นให้ดำเนินการรวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการนั้นไม่ต้องอาศัยดุลยพินิจพึงจะได้ตามกฎหมายอยู่แล้ว เช่นการขอใบอนุญาต และการได้รับบริการสาธารณะ เป็นต้น

การรับค่าอำนวยความสะดวกมีความเสี่ยงสูงที่จะกลายเป็นการรับสินบน

คำรับรอง (Hospitality) และของขวัญ(Gifts)

เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของนิติบุคคลเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือในบางโอกาสถือเป็นการแสดงออกของมารยาททางสังคม ของขวัญ อาจมีหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเงิน
สินค้า บริการ

ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ อาจถือเป็นการรับสินบนหากเพื่อเป็นการจูงใจเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ (เจตนา/ มูลค่า/ ช่วงเวลา)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- ความหมาย /ประเภท ของความเสี่ยง
- ปัญหา/วิกฤติต่างกับความเสี่ยง
- ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

ความหมายของความเสี่ยง

ความเสี่ยง = เหตุการณ์ + โอกาส (ที่มีโอกาส/ คาดว่าจะเกิด)
โอกาส + ผลดี หรือ - ผลลบ
ความบี่ยงเบนจากค่ามาตรฐานกลาง
โอกาสที่เกิดผลดี + STRATEGY
โอกาสที่เกิดความเสี่ยงหาย - Risk of loss Control

เคยเกิดแล้ว มีประวัติอยู่แล้วว่าทุจริต ทำอย่างไรจะให้ให้เกิดซ้ำอีก

ข้อบ่งชี้บางเรื่อง น่าสงสัยมีการทุจริตทำอย่างไรจะตรวจพบตั้งแต่แรก

รู้ทั้งรู้ว่าทำไปเสี่ยงต่อการทุจริตจะมีมาตรการป้องกันอย่างไร

พยากรณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต

ปัญหา/วิกฤติต่างกับความเสี่ยง

- ─ **ปัญหา** = ไม่มี ไม่เคย (ระเบียบ กฎหมาย เป็นอุปสรรค ไม่ทันสมัยหรือไม่มีกฎหมายรองรับ/ระบบ IT ไม่ทันสมัย/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ) อัตรากำลัง งบประมาณไม่เพียงพอ

ในปัจจุบัน NOW ปัญหาอนาคต = ความเสี่ยง

- ─ **วิกฤติ** = สิ่งที่ไม่คาดไม่ถึง UNPLAN เกิดแล้วต้องแก้ไข ฟื้นฟู

- ─ **ความเสี่ยง** = เหตุการณ์ - ที่มีโอกาสเกิด ต้องทำการ Control
+ = โอกาสในการพัฒนา กลยุทธ์

ปัญหา/ไม่ใช่ความเสี่ยง

ความรู้ความเข้าใจ พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง

ขาดคุณธรรมจริยธรรม

ขาดความหลากหลายในการตรวจสอบ

ขาด จนท. ตรวจสอบภายใน

ระเบียบ กฎหมายมีช่องว่าง

การได้คำตอบแทนไม่เหมาะสม

ขาดการประชาสัมพันธ์

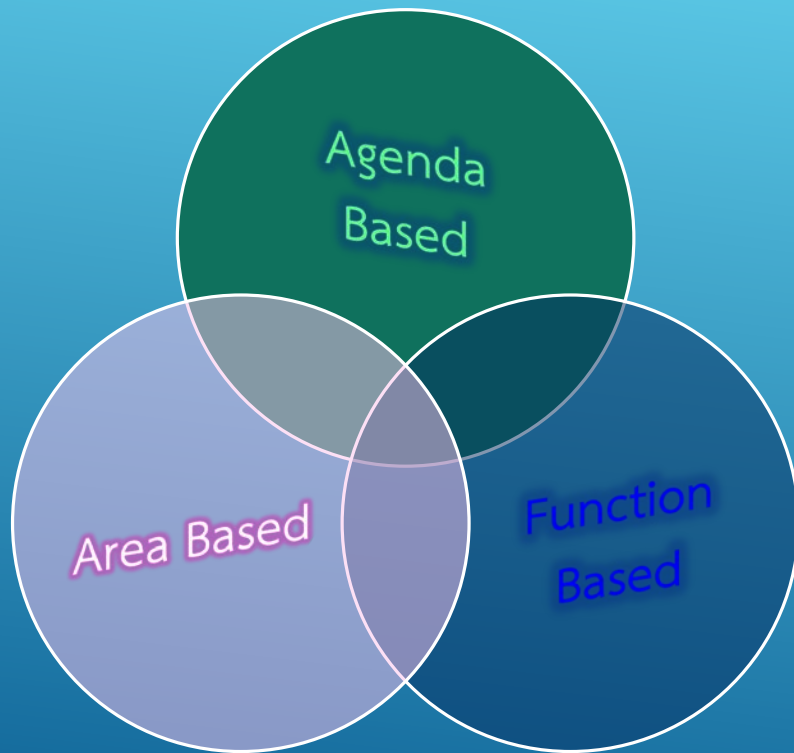
ฯลฯ

การวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงโดยมีการนำ “ปัญหา”

มาระบุว่าเป็น “ความเสี่ยง”

ซึ่งหากนำความเสี่ยงซึ่งแท้จริงคือปัญหามาจัดการความเสี่ยง
ที่แท้จริงก็จะได้ไม่ถูกค้นพบ
และไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงที่แท้จริงได้

มิติของความเกี่ยวข้องการทุจริตภาครัฐ

ประเภทความเสี่ยงการทุจริตแบ่งเป็น 3 ด้าน (Function Based)

1

เฉพาะหน่วยงาน
ที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ
หรืออนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต
ของทางราชการ พ.ศ. 2558)

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้อง
กับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต
ตาม พ.ร.บ. อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต
ของทางราชการ พ.ศ. 2558

2

ความเสี่ยงการทุจริต
ในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ทุกหน่วยงาน

3

ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใส
ของการใช้จ่ายงบประมาณและการ
บริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ทุกหน่วยงาน

อะไรคือ RISK

โอกาสที่จะเกิด RISK

ตรวจสอบมาตรการป้องกันปิด RISK ได้หมดหรือยัง

แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการ ประเมิน ความเสี่ยง

1

- การระบุความเสี่ยง

2

- การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

3

- เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (หาค่าความเสี่ยงรวม)

4

- การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

5

- แผนบริหารความเสี่ยง

6

- การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

7

- จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

8

- การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

9

- การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ ๑

อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริตเช่นรูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตจากขั้นตอนย่อยในการปฏิบัติงานและมองภาพรวมของงานที่นำมาประเมินความเสี่ยง โดยไม่ต้องสนใจหรือคำนึงว่า มีระบบ มาตรการกำกับควบคุมไว้แล้ว

- Known Factor ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว
- Unknown Factor ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตมีโอกาสเกิด (ตารางที่ ๑ นี้สามารถปรับได้โดยอาจไม่ต้องแยกเป็น Known Factor Unknown Factor ขึ้นอยู่กับหน่วยงานของท่าน)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ.

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้าน.....

ชื่อกระบวนการ/งาน

ชื่อหน่วยงาน / กระทรวง.....

ผู้รับผิดชอบ..... โทรศัพท์.....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
	(ให้อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตของกระบวนการ หรืองานที่เลือกมาทำการประเมินความเสี่ยงว่ามีโอกาส หรือ ความเสี่ยงการทุจริต)		

ให้ใส่เครื่องหมาย /

การระบุความเสี่ยง
ตารางที่ ๑ ยิ่งเขียนได้ละเอียด ชัดเจน จะทำให้ปิดความเสี่ยง
ได้ตรงตามจุดประสงค์

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง

นำข้อมูลในตารางที่ ๑ มาแยกสถานะความเสี่ยง

* **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ

* **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง
ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

* **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงาน
ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

* **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก
คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ
(หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของ ผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ให้นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องโดยเฉพาะสี สี่แดง ส้ม เหลือง จากตารางที่ ๒
มาหาค่าความเสี่ยงรวมในขั้นตอนที่ ๓
(ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
		๓ ๒	๑
		๓ ๒	๑

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐหรือข่าย		X	X
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		X	X
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	X
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	X	X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	X	X	

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีค่าความเสี่ยงรวม สูงๆ จากตารางที่ ๓ มาประเมินเทียบหรือประเมินกับมาตรการ การควบคุมจัดการของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าความเสี่ยงที่แท้จริงคือเรื่องอะไร

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุด
จากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง
Risk – Control Matrix Assessment
โดยเฉพาะ ความเสี่ยงสูง ค่อนข้างสูง
ปานกลาง (โซนแถบสีเทาในตารางที่ ๔)
นำมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง.....

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต

ตารางที่ ๖ - ๙ แบบการรายงานตามแผนบริหารความเสี่ยง หน่วยงานสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกัน การทุจริต	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง

♦ **สถานะสีเขียว** : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

♦ **สถานะสีเหลือง** : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันทีทั้งที่ ตามมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล
ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง < ๓

♦ **สถานะสีแดง** : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรม เพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริต
ไม่ลดลงระดับความรุนแรง > ๓

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

จากผลการเฝ้าระวังที่แยกตามสถานะ
เขียว เหลือง แดง ตามตารางที่ ๖
ให้นำผลการเฝ้าระวังที่มีความเสี่ยง สูง (สีแดง)
และปานกลาง(สีเหลือง) มากำหนดมาตรการ หรือ
แนวทางการป้องกันเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิด เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต	ความเห็นเพิ่มเติม

ตารางที่ ๘ - ๙ สามารถปรับได้
ตามความเหมาะสม เป็นการ
รายงานผลการบริหารความ
เสี่ยงต่อผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๘ ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่	สถานะความเสี่ยงการทุจริต		
	เขียว	เหลือง	แดง

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๙ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่.....	
หน่วยงานที่ประเมิน	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	
โอกาส/ความเสี่ยง	
สถานะการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เผื่อระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน	

ตารางที่ ๑๐ สามารถปรับได้
ตามความเหมาะสม เป็นการ
ปรับปรุงแผนบริหารความ
เสี่ยงเสนอต่อผู้บริหาร

ตารางที่ ๑๐ ตารางการเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี (ทดแทนแผนเดิม)

หน่วยงานที่เสนอขอ วันที่เสนอขอ		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่		
ผู้รับผิดชอบหลัก		
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง		
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	๑. ๒. ๓.	
ประเด็นความเสี่ยงหลัก	เดิม	ใหม่

คู่มือ

คู่มือเป็นเพียงแนวทาง
ศึกษาแนวทางเพิ่มเติม
สามารถดาวน์โหลดได้ที่ เว็บไซต์ สำนักงาน
ป.ป.ท.

การขับเคลื่อนศูนย์ปฏิบัติการ
ต่อต้านการทุจริต
(ศปท.)

คู่มือแนวทาง
ประเมินความเสี่ยงการทุจริต
FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMENTS

จัดทำโดย : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงาน ป.ป.ท.
กันยายน ๒๕๖๑

มีตัวอย่างความเสี่ยงการทุจริต ประกอบ

- ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ
การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใส
ของการใช้ตำแหน่งหน้าที่
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใส
ของการจ่ายงบประมาณและ
การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

กระบวนการพัฒนามาตรการภายในของหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต

แนวทางการพัฒนามาตรการ ป้องกันการรับสินบน /ผลประโยชน์ทับซ้อน

หัวข้อที่ควรมี

- ควรระบุภารกิจ/การปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงในการรับสินบน เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ ค่าอำนวยความสะดวก ค่ารับรอง ของขวัญ สินน้ำใจ การเลี้ยงรับรองในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่กำหนดไว้

แนวทาง

- ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง แนวนโยบาย
 - - แนวปฏิบัติที่ดี Do & Don't
 - - ฯลฯ

แนวทางการพัฒนามาตรการ การส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

หัวข้อที่ควรมี

- การเปิดเผยแผนการจัดซื้อจัดจ้าง/วิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง/การสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง (รอบ 6 เดือน/12 เดือน)/แนวทางการตรวจสอบผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างว่าไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เสนองาน/ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนการจัดซื้อ จัดจ้าง/แนวทางการจัดการเรื่องร้องเรียนการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

แนวทาง

- จัดทำเป็นประกาศ แนวนโยบาย ฯลฯ

แนวทางการจัดทำมาตรการ การจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต

หัวข้อที่ควรมี

- ช่องทางการร้องเรียน/การกำหนดขั้นตอน/กระบวนการเรื่องร้องเรียน/การตอบสนองหรือรายงานให้ผู้ร้องเรียนทราบ/ระยะเวลาดำเนินการ/ผู้รับผิดชอบ/เผยแพร่ผลการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต เป็นต้น

แนวทาง

- จัดทำเป็นคู่มือ หรือ แผนผังการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต ฯลฯ

มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในระบบราชการ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561

มาตรการเร่งรัดก่อนเข้าสู่กระบวนการทางวินัย/อาญา/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๐๘/ว ๖๖๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง มาตราการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ

กราบเรียน/เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม, เลขา-คสช.

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ คสช(๒๐๖)/๖๔ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓

ด้วยคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง มาตราการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาทันทีที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓ ดังนี้ว่า

๑. รับทราบมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอมาตามมาตรา ๔๒ วรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบกับมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตามที่เลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอ

๒. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการอย่างเคร่งครัด และให้ใช้กับกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความผิดเพราะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนขึ้นอันมา/จึงเรียนขึ้นอันมาและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ธีระพงษ์ วงศ์วิระวิลาศ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิระวิลาศ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาบุคลากรและติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๖๔๓ (กรุงเทพฯ), ๐๖๔๒ ๐๙๓๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spr55@soc.go.th

หมายเหตุ	ด้านการดูแล	:	จัดการเรียนการสอน
	รศ.ป.ร.	:	จัดการเรียนการสอน
	กระทรวง	:	จัดการเรียนการสอน
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	:	จัดการเรียนการสอน
	กรม	:	จัดการเรียนการสอน

ด่วนที่สุด

ที่ คสช(กตธ)/วอ

ส่วนอำนวยการ สำนักเลขาธิการ
คณะรักษาความสงบแห่งชาติ
กองบัญชาการกองทัพบก
ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

๒๐๓ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ

ทราบเรียน นายกรัฐมนตรี/หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์การดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบในระบบราชการ

ด้วยคณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การผลักดันนโยบายในเรื่อง
การป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริม
ให้มีการปฏิรูปในเชิงการบริหารราชการแผ่นดิน และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ
มิชอบในระบบราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ประกอบกับมาตรา ๘๑ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗
คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีมติให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบหลักเกณฑ์การดำเนินการเพื่อประโยชน์
ในการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ เพื่อดำเนินการ
ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(เจียงเอื้อ ลีทิสานนท์)

ผู้บัญชาการทหารบกและ ธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

อำนาจสิทธิ์

อำนาจสิทธิ์

อำนาจสิทธิ์

อำนาจสิทธิ์

แผนกนโยบายและแผน ส่วนอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๖๘๖ ๐๓๓๖, ๐ ๒๖๘๖ ๖๓๓๓ และ ๖๓๓๔

๒๕ ส.ก. ๒๕๖๑

ตามที่คณะกรรมการความสงบแห่งชาติได้มีนโยบายสำคัญและเร่งด่วนในการป้องกันและฯ จัดการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของประชาชน ซึ่งแม้ที่ผ่านมารัฐบาลจะได้กำหนดมาตรการในการขับเคลื่อนการดำเนินการเรื่องดังกล่าวให้เกิดผลอย่างคืบคลาน แต่จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏทั้งจากข้อร้องเรียนและผลการตรวจสอบการทุจริตในระบบราชการ แสดงให้เห็นว่ายังคงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการอย่างจริงจังและเข้มงวด เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระบวนการยุติธรรม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสร้าง ความเชื่อมั่นและไว้วางใจแก่ประชาชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๘๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ในกรณีที่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน แล้วรายงานผลการพิจารณาต่อหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อรับทราบทันที และให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยหรือทางอาญาโดยเร็วซึ่งจะต้องให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ในระหว่างนี้ให้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อทราบเป็นระยะตามความเหมาะสม

กรณีที่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าไม่พหุพยานเชื่อถือ และเป็นกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน แม้ผลการตรวจสอบยังไม่อาจสรุปความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นชี้มูลความผิด ให้พิจารณาปรับย้ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไปดำรงตำแหน่งอื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและป้องกันการกระทำที่อาจมีผลต่อการตรวจสอบโดยเร็ว และในกรณีที่เป็นเรื่องร้ายแรงหรือมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจของประชาชน ให้เสนอให้มีการย้ายหรือโอนไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในอัตราค่าจ้างชั่วคราวเป็นการพิเศษในสำนักงานรัฐมนตรี และดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบ และการกำหนดการโอนอัตราจ้างชั่วคราว ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ หรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๘/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานอื่นของรัฐและการกำหนดการโอนอัตราจ้างชั่วคราวลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒ ในกรณีที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า มีหลักฐานควรเชื่อได้ว่าสามารถสรุปความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นข้อความผิด ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการทวงวินัยต่อข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาดโดยเร็ว และให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อทราบความคืบหน้าและเร่งรัดการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนหรือออกจากตำแหน่งก็ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และในกรณีที่พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาด้วย ให้ส่งเรื่องให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อพิจารณาคำวินิจฉัยโดยทันที

กระบวนการพิจารณาคำเนิการทวงพรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมาย กฏ และระเบียบที่เกี่ยวข้องพามปกติ แต่ให้เร่งดำเนินการให้เร็วโดยเร็วโดยพิจารณาจัดลำดับตามความสำคัญ ความสนใจของประชาชน และมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น

ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง แต่ไม่ถึงขั้นให้ปลดออกจากราชการหรือไล่ออกจากราชการ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการปรับย้ายจากตำแหน่งเดิม และห้ามปรับย้ายกลับไปดำรงตำแหน่งหน้าที่ในลักษณะเดิม หรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นภายในเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่มีการลงโทษทางวินัย

ข้อ ๓ การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล หรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ทำให้การปฏิบัติราชการเกิดความล่าช้าหรือไม่มีประสิทธิภาพซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ให้ถือเป็นกรณีที่ต้องพิจารณาให้มีการย้ายหรือโยนโยนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นตามข้อ ๑ บรรคสองด้วย

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดให้มีมาตรการคุ้มครองพยาน หรือผู้ให้ข้อมูลหรือเบาะแสในการตรวจสอบอย่างเหมาะสม เพื่อให้การได้รับข้อมูลและหลักฐานในการดำเนินการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่ามีเจตนาจงใจให้ข้อมูลเพื่อใส่ร้ายหรือบิดเบือนข้อมูลเพื่อให้มีการดำเนินการที่เป็นผลร้ายต่อบุคคลอื่น ให้พิจารณาดำเนินการลงโทษบุคคลดังกล่าวอย่างเด็ดขาดด้วย

ข้อ ๕ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้โดยเคร่งครัดตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ที่ นร ๐๔๐๘/๒๕๖๑

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๑๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระหว่างวัน

เวียน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำนักเลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ที่ นร ๑๑๑๐ (กปป ๑๑๑/๑๑๐ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้มีคำสั่งมอบหมายให้ผู้อำนวยการศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในระหว่างวัน รายงานและเสนอแนะข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระหว่างวัน

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีปัญหา ดังนี้

๑. ให้แจ้งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและจริงจังตามคำสั่งคณะกรรมการแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระหว่างวันที่ ๖๔ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระหว่างวัน

๒. มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานตามคำสั่งคณะกรรมการแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๙ ที่ดำเนินการดำเนินการตามข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระหว่างวันของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งให้แจ้งเวียนไปยังนายกรัฐมนตรีข้อ ๑ ให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติตามคำสั่งและจริงจังต่อไป

๓. มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการอำนวยการติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามบันทึกในส่วนที่เกี่ยวข้อง ผลเป็นประการใด ขอให้โปรดแจ้งให้ทราบด้วย
จึงขอขอบคุณที่แจ้งให้ประธานกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการอำนวยการติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบด้วย

๑. กฤษณ์
เป็นกรรมการ

พันโท
(กรศักดิ์ ดาโรจน์)

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๒๘ พ.ค. ๒๕๖๑

กองประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๔๐๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๔๔๐๐

พลเอก

ขอแสดงความนับถือ

(วิลาศ อรุณศรี)

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

๒๕ พ.ค. ๒๕๖๑
๑๕.๓๐

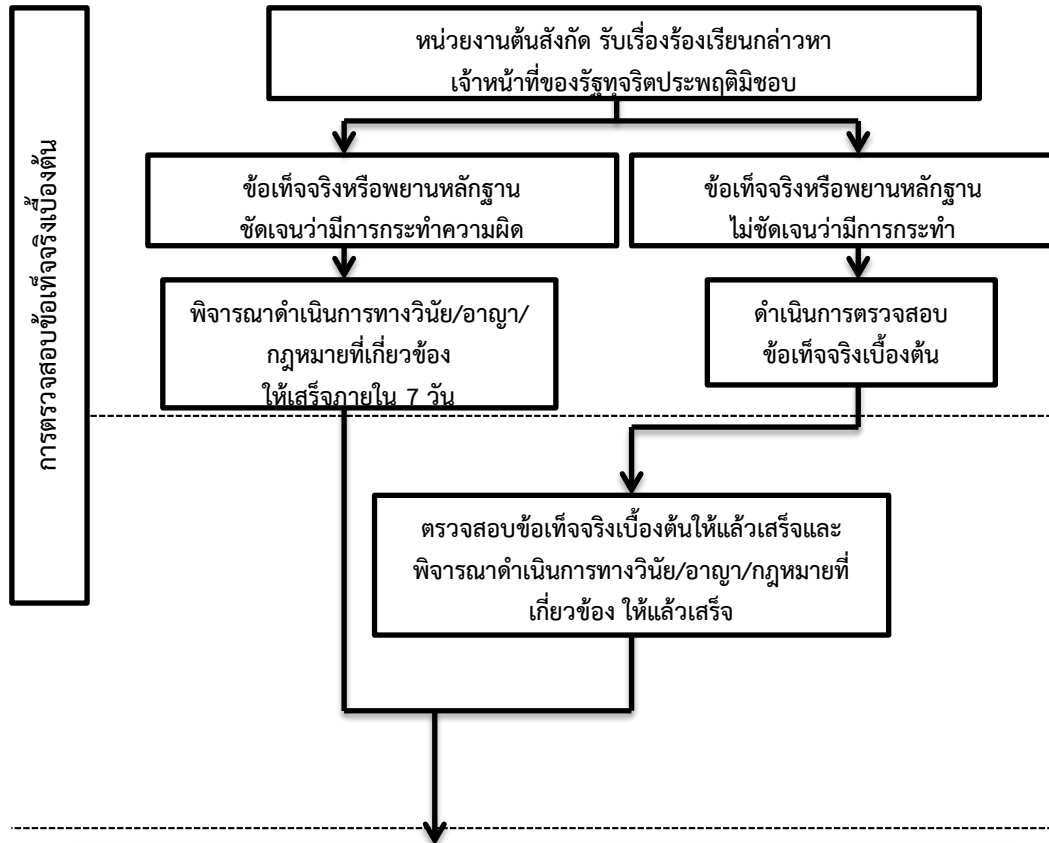
๑๕ พ.ค. ๒๕๖๑
๑๕.๓๐
๑๕ พ.ค. ๒๕๖๑
๑๕.๓๐

หนังสือด่วนที่สุดที่ นร 0505/ว 165 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2561
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

แจ้งให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ
อย่างเคร่งครัด และให้ใช้กับกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความผิดเพราะปฏิบัติหรือ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

ขั้นตอนดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 27 มีนาคม 2561

วันที่ 1	การดำเนินการ
7 วันนับแต่วัน ที่ หน่วยงานรับเรื่อง	1. ภายใน 7 วันนับแต่เรื่องให้หน่วยงานเริ่มตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่มีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานชัดเจนให้พิจารณาดำเนินการทางวินัย อาญา ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 7 วัน 2. เมื่อครบกำหนด 7 วันนับตั้งแต่วันที่รับเรื่องให้หน่วยงานรายงานหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัด
วันที่ 7	
30 วันนับตั้งแต่ครบกำหนด ระยะเวลา 7 วัน	การดำเนินการ
	1. ภายใน 30 วันนับแต่ครบกำหนดระยะเวลา 7 วันให้หน่วยงานตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นให้แล้วเสร็จ และพิจารณาดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จ หมายถึง การเริ่มดำเนินกระบวนทางวินัย หรืออาญา เช่น ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย หรือส่งเรื่องให้ ป.ป.ช. เป็นต้น 2. ให้รายงานความคืบหน้าต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐมนตรีในสังกัด เพื่อทราบเป็นระยะ
วันที่ 37	

ดำเนินการกระบวนทางวินัย อาญา ปกครอง หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามกฎหมาย
ของแต่ละหน่วยงาน ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

แนวทางการจัดทำมาตรการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ

ที่	เรื่อง/ภารกิจด้าน	กระบวนการ/งาน	ขั้นตอนที่ต้องตรวจสอบ	รูปแบบการตรวจสอบ (ขั้นตอน/วิธีการ/แนวทาง)
	การใช้ดุลยพินิจในการ อนุมัติ อนุญาต			
	การใช้ดุลยพินิจใน กระบวนการบังคับใช้กฎหมาย			
	การใช้ดุลยพินิจใน กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้าง			

ตารางสำหรับทำ WS

1. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ.....

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา
อนุมัติ อนุญาต

ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้
ตำแหน่งหน้าที่

ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจ่าย
งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร
ภาครัฐ

ขั้นตอนที่มีความ เสี่ยงการทุจริต	โอกาสเกิดความเสี่ยง การทุจริต (รูปแบบพฤติกรรม อธิบายอย่างละเอียด)	มาตรการ/กิจกรรม/ แนวทางป้องกันการทุจริต

2. มาตรการป้องกันการรับสินบน

มาตรการ	แนวทาง

(ตัวอย่าง) 2. มาตรการป้องกันการรับสินบน

มาตรการ	แนวทาง
สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ	ให้มีการขับเคลื่อนสร้างวัฒนธรรมขององค์กรในการต่อต้านการรับสินบน โดยผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานแสดงเจตนารมณ์ในการต่อต้านการรับสินบน “Tone from the Top” เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารระดับรองลงมาตลอดจน ข้าราชการเจ้าหน้าที่ทุกระดับในหน่วยงาน ให้มีการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม
การรับของขวัญ/สินน้ำใจ/ค่าอำนวยความสะดวก	ห้ามเจ้าหน้าที่ หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวรับของขวัญ/สินน้ำใจ/ค่าอำนวยความสะดวก หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด กรณีมีการให้โดยเสน่หา ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว เสียสละ ให้ปฏิเสธการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น
การให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชา/บุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาเนื่องในโอกาสต่าง ๆ	- ให้ใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทนการให้ - กรณีมีการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้ปฏิบัติตาม มติ ครม. 7 มกราคม 2540 ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย พึงงดการให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หากฝ่าฝืนมติ ครม. ให้ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

(ตัวอย่าง) 2. มาตรการป้องกันการรับสินบน

มาตรการ	แนวทาง
การรับเลี้ยง/การเลี้ยงรับรอง	ในการไปปฏิบัติหน้าที่ เช่นการตรวจรับ การตรวจสถานที่เพื่อพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตต่างๆ การสอบสวนตามข้อร้องเรียน ห้ามรับเลี้ยง หรือให้มีการจัดเลี้ยงรับรอง เลี้ยงต้อนรับ กรณีมีความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ให้ยึดหลักความเหมาะสม
สร้างเครือข่าย	- เสริมสร้างพัฒนาเครือข่ายของหน่วยงาน ตลอดจนภาคประชาชน ให้เป็นเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส - เปิดช่องทางการรับแจ้งเบาะแส - กำหนดมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้แจ้งเบาะแส
เฝ้าระวังความเสี่ยง	ความเสี่ยงต่อการรับสินบนของเจ้าหน้าที่อาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ต้องมีการทบทวนประเมินผลมาตรการป้องกันการรับสินบนเป็นระยะเพื่อปรับปรุงพัฒนามาตรการให้เหมาะสมกับสถานการณ์

3. มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

มาตรการ	แนวทาง

(ตัวอย่าง) 3. มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

มาตรการ	แนวทาง
การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว	• ไม่ใช่เวลาราชการ ทรัพย์สิน บุคคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยระเบียบ กฎหมาย
ห้ามเข้ามีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อประโยชน์ตนเองหรือผู้อื่น	• ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่นมาประกอบการใช้ดุลยพินิจ • ไม่เสนอ/อนุมัติโครงการ การดำเนินการ นิติกรรม สัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยระเบียบ กฎหมาย • ไม่ริเริ่ม เสนอ จัดทำ หรืออนุมัติ โครงการ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม • ไม่ให้ข้อมูลภายในของหน่วยงานที่ยังเป็นความลับซึ่งตนได้รับหรือทราบ
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา	• ไม่เรียกรับหรือยอมจะรับหรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับหรือยอมจะรับซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด • พึงระมัดระวังค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของนิติบุคคลเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือในบางโอกาสถือเป็นการแสดงออกของมารยาททางสังคม ของขวัญ อาจมีหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเงิน สินค้า บริการ ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ อาจถือเป็นการรับสินบนหากเพื่อเป็นการจูงใจเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ (เจตนา/ มูลค่า/ ช่วงเวลา) การรับนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับฯ จะต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุด วินิจฉัย ว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้ ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้ในทันที หากเป็นกรณีที่ไม่สามารถคืนได้ก็ให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯ ให้กับหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น (โดยการให้/รับของขวัญตามปกติประเพณีนิยมนั้น • เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้/รับ ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าเกิน 3,000 บาท มิได้) กรณีมีการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้ปฏิบัติตามมติ ครม. 7 มกราคม 2540 ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย พึงงดการให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หากฝ่าฝืนมติ ครม. ให้ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

4. มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

มาตรการ

แนวทาง

(ตัวอย่าง) 4. มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

มาตรการ	แนวทาง
เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง	ข้อมูลที่ต้องทำการเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน - ประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ - ประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้าง - สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง รายเดือนตามแบบ สขร 1 - สรุปผล/วิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาอุปสรรค ประจำปีงบประมาณ
ป้องกันผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เสนอราคา คู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้าง	ให้มีการรายงานรับรองตนเองว่าผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เสนอราคา คู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้าง (ตามแบบรายงาน)
วางระบบในการจัดซื้อจัดจ้างที่ประหยัดคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ	ในการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน (การจัดทำ TOR การประมาณราคา การบริหารสัญญา การตรวจรับ การกำกับ) ต้องคำนึงถึงหลัก ประหยัด คุ้มค่า มีประสิทธิภาพ
การร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง	กำหนดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดการข้อร้องเรียน

4. มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

การรับสินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง
/ค่าอำนวยความสะดวก

- ไม่เรียกรับหรือยอมจะรับหรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับหรือยอมจะรับซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
- พึงระมัดระวังค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของนิติบุคคลเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือในบางโอกาสถือเป็นการแสดงออกของมารยาททางสังคม ของขัญ อาจมีหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเงิน สินค้า บริการ ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ อาจถือเป็นการรับสินบนหากเพื่อเป็นการจูงใจเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ (เจตนา/ มูลค่า/ ช่วงเวลา) การรับนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับฯ จะต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานสถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุด วินิจฉัย ว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้ ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้ในทันที หากเป็นกรณี ที่ไม่สามารถคืนได้ก็ให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯ ให้กับหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น (โดยการให้/รับของขัญตามปกติ ประเพณีนิยมนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้/รับ ของขัญหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าเกิน 3,000 บาท มิได้)

ต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ

- การจัดทำประกาศในการจัดซื้อจัดจ้าง/สัญญาจ้าง ให้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเงื่อนไขว่า หากพบว่าผู้เสนอราคา/คู่สัญญา/คนกลาง/มีการฝ่าฝืนในการกระทำการทุจริตในการจ่ายสินบนถือว่าเป็นความผิดอาญาทั้งผู้ให้และผู้รับ

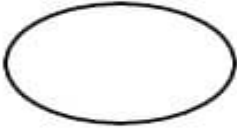
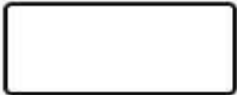
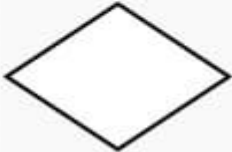
5. มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ

ที่	เรื่อง/ภารกิจด้าน	กระบวนการงาน/งาน	ขั้นตอนที่ต้องตรวจสอบ	รูปแบบการตรวจสอบ (ขั้นตอน/วิธีการ/แนวทาง)
	การใช้ดุลยพินิจในการ อนุมัติ อนุญาต			
	การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย			
	การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง			

6. มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต

จัดทำขั้นตอน /กระบวนการ/หรือคู่มือ
ควรนำมติ ครม. 27 มีนาคม 2561 มาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการ
เรื่องร้องเรียนการทุจริต

สัญลักษณ์ Flowchart (ผังงาน)

รูปภาพสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์
 Start / End	การเริ่มต้นหรือจบ Flowchart (Start หรือ End)
 Process	การกระทำ (Process) ถูกใช้เพื่อแสดงที่การกระทำใน Flowchart ตัวอย่างเช่น "กำหนด 1 ให้ X", "บันทึกการเปลี่ยนแปลง", "แทนที่ X ด้วยค่า 10"
 Input / Output	ส่วนการนำเข้าข้อมูลหรือแสดงผลข้อมูล (Input / Output) ตัวอย่างเช่น "นำเข้ค่า X จากผู้ใช้", "แสดงผลข้อมูล X"
 Decision	การตัดสินใจ (Decision) นำมาใช้เพื่อพิจารณา True หรือ False เส้นการทำงานที่ออกจาก Decision จะมีสองเส้นเสมอ เส้นแรกเมื่อเป็น True และอีกเส้นเมื่อเป็น False

นำเสนอรายการกลุ่ม

ตัวอย่าง
ความเสี่ยงการทุจริตในภาครัฐ
(ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิชอบ)
การรับสินบน/ผลประโยชน์ทับซ้อน

รวบรวมโดย

ฉวีวรรณ นิลวงศ์ ผอ.กองยุทธศาสตร์และแผนงาน/สำนักงาน ป.ป.ท.
เลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศปท.

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ตัวอย่าง)

- เรียกรับสินบนในการพิจารณาใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร / คอนโด บ้านจัดสรร / โรงงาน อื่นๆ
 - ผลประโยชน์ทับซ้อน รับจ้างเขียนแบบแปลน และตรวจเอง (ถึงแม้ราชการจะให้มีแบบมาตรฐาน อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนก็ตาม แต่การขออนุญาตต้องมี ผังประกอบ จึงต้องว่าจ้าง ผู้ตรวจ หรือผู้อนุมัติ อนุญาต จะได้ผ่านง่าย)
 - เจ้าหน้าที่ของรัฐ สมยอม หรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลในการดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
 - เจ้าหน้าที่ของรัฐ สมยอม หรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลในการใช้อาคารที่ไม่ตรงกับใบรับรองใบอนุญาตหรือที่ยื่นแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- เจ้าหน้าที่มาตรวจพบทางเดินส่วนหนึ่งแคบไป 10 มิลลิเมตร ก็มีสิทธิไม่ให้ผ่านได้ สุดท้ายเจ้าของโครงการก็มักจะยอมจ่ายสินบนเพื่อให้ตรวจผ่านๆ ไปได้
- การเก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์หรือดิ่งเรื่องเพื่อให้ผู้ขอรับบริการติดต่อทวงถาม อาจมีการเสียประโยชน์

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ตัวอย่าง)

- การยื่นแบบเสียภาษี มีการลงเวลาย้อนหลัง ยื่นระยะเวลาที่กำหนด
- การสำรวจตรวจแบบป้าย ขนาดป้าย ตามที่ยื่นมา
 - ผู้สำรวจรู้เห็นเป็นใจกับผู้ยื่น(ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน)
 - การวัดขนาดป้ายไม่ถูกต้อง
 - การแยกประเภทป้ายผู้ออกสำรวจไม่ถูกต้อง
- การประเมินภาษีป้าย ต้องเป็นภาษาไทย/อังกฤษ หรือ ไทยปนอังกฤษและแจ้งผู้ยื่นแบบให้ทราบการประเมิน
 - ใช้อัตราการประเมินผิดประเภท
 - กระบวนนำส่งล่าช้าทำให้เลยกำหนดระยะเวลาชำระภาษี
 - ใช้ฐานข้อมูลเดิมโดยไม่มีการออกสำรวจจริง
- การอุทธรณ์ การประเมินภาษี
 - ใช้ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้มีอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์
- การชำระภาษีป้าย
 - เก็บนอกสถานที่ ไม่ออกใบเสร็จให้แก่ผู้เสียภาษี การออกใบเสร็จย้อนหลังเพื่อไม่ให้มีค่าปรับ

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ตัวอย่าง)

- การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจนอาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- การเปิดตรวจสอบสินค้าของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ใช้ดุลพินิจไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- การใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- การตรวจเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้
- การดำเนินการออกคำร้องมีการลัดคิวให้กับลูกค้ากลุ่มธุรกิจ
- การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับ คำขอ หรือมีการแทรกลำดับคิวกรณีมีรายที่ขอยกเลิกหรือเลื่อนคิว
- เจ้าหน้าที่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินในระบบทำให้การรายงานการรับเงินประจำวัน น้อยกว่า ที่รับไว้จริง/รับเงินและออกใบเสร็จการรับเงินแล้วแต่ไม่นำเงินสด เช็ค นำฝากธนาคารในวันนั้น แต่นำฝากในภายหลัง และอาจนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ตัวอย่าง)

- ในขั้นตอนการพิจารณาตรวจสอบตามปกติจะมีการใช้เวลาในการพิจารณาตรวจสอบ ๑ วัน แต่ในบางกรณีอาจมีความจำเป็นจะต้องทำการพิจารณาเกิน 1 วันทำการ อาจมีโอกาสเรียกผลประโยชน์
- การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อาจมีคณะกรรมการบางท่านเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายที่คุณสมบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์
- รับสินบนจากลูกค้าเพื่อให้ตรวจสอบผ่านมาตรฐาน
- การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
- การสุ่มตรวจสอบสถานที่ตั้งสถานบริการ/สถานประกอบการที่ขออนุญาต อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
- มีการรับค่าอำนวยความสะดวก เพื่อกระตุ้นให้มีการดำเนินการที่รวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการนั้นไม่ต้องอาศัยดุลยพินิจ และเป็นการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่
- เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือชื่อ แก้วไขแบบสำรวจ แก้วไขใบสำคัญรับเงิน มีการใช้หลักฐานเท็จ ใช้บัตรประชาชนของบุคคลที่เสียชีวิตหรือบัตรประชาชนหมดอายุ เป็นต้น

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ตัวอย่าง)

- มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง เพื่อหวังความสะดวกหรือสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว
- เรียกรับสินบนโดยใช้ตัวกลาง เก็บค่าใช้จ่ายรายเดือน (ค่าคุ้มครอง) จากผู้ประกอบการ เช่นผู้ประกอบการขุดดิน ถมดิน ฯลฯ
- มีพฤติกรรมที่ไม่เรียกรับ แต่ไม่ปฏิเสธ (กินตามน้ำ)
- การต่อรองอัตราค่าเบี้ยปรับที่ไม่เป็นไปตามระเบียบฯ กำหนดข้อตกลงที่เป็นสาระสำคัญขาดตกบกพร่อง

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ (ตัวอย่าง)

- ระบบการให้เงินสินบนและเงินรางวัลจากส่วนแบ่งค่าปรับ มีความเสี่ยง เช่น
 - การสร้างพยานหลักฐานเท็จในการเบิกจ่ายเงินสินบน
 - พฤติกรรมบิดเบือนจากสิ่งที่ควรกระทำตามอำนาจหน้าที่ เช่น มุ่งเน้นจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับรายที่มีเงินรางวัลจากเงินค่าปรับสูงๆ แต่ละเลยการจับกุมผู้กระทำผิดที่มีเงินรางวัลจากเงินค่าปรับต่ำ หรือไม่มีเงินรางวัล
- การลดปริมาณของกลางเพื่อลดโทษ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์
- การยกยอกทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้น จับกุม ไม่ระบุในบัญชีของกลาง
- การเปลี่ยนแปลงข้อกล่าวหา (ฐานความผิด) จากหนักเป็นเบา หรือจากเบาเป็นหนัก
- การบิดผันข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนคดี
- การใช้ตัวกลางในการรับเงินพิเศษ หรือ เก็บเงินรายเดือน กับผู้ประกอบการต่าง ๆ
- การทำบัตรสนเท่ห์ว่ามีเรื่องร้องเรียนผู้ประกอบการเพื่อทำการตรวจ ค้น กรณีผู้ประกอบการ ร้านค้านั้น ๆ ที่ไม่จ่ายเงินพิเศษรายเดือน

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ (ตัวอย่าง)

- การกรรโชก (รีดไถ) เรียกเอาทรัพย์สินจากผู้กระทำความผิด
- การเข้าตรวจค้น ปกปิด ซ่อนเร้นไม่มีหมายค้น
- การทำร้ายร่างกายเพื่อให้รับสารภาพ
- รู้เห็นกับผู้ที่มาทำการประมุขของหลุดจำนำ มีการให้ข้อมูลการจำหน่ายของหลุดจำนำล่วงหน้ากับพรรคพวกของตนเอง
- การแอบอ้างชื่อบุคคลอื่น หรือชื่อลูกค้า ยักยอกทรัพย์สินจำนำออกไป/ประเมินราคาไม่ตรงกับสภาพทรัพย์สิน/การเปลี่ยนทรัพย์สินที่นำมาจำนำ แอบอ้างชื่อบุคคลอื่นหรือชื่อลูกค้า ยักยอกทรัพย์สินจำนำออกไป
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ รู้เห็นในการปลอมแปลงและใช้เอกสารปลอม เช่น การปลอมระวางแผนที่มีการปกปิดและให้ถ้อยคำรับรองอันเป็นเท็จเกี่ยวกับสภาพที่ดิน
- ผู้บังคับใช้กฎหมาย นำตัวบทกฎหมายไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ (ตัวอย่าง)

- การเข้าตรวจ หรือเยี่ยม สถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนา นำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน
- มีการรับส่วย เป็นประจำจากการค้าขายบนทางเท้า สถานประกอบการ สถานบริการ โรงงาน ฯลฯ
- ใช้อำนาจในการแจกจ่าย จัดสรรงบประมาณ ลงพื้นที่ หรือจัดทำโครงการ ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมีการแลกผลประโยชน์ในภายหลัง

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ (ตัวอย่าง)

- การซื้อขาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ใบรับรองการสำเร็จการศึกษา ฯลฯ
- การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน/การเรียกเงินค่าแรกเข้า (แป๊ะเจี๊ยะ) เพื่อแลกกับการเข้าเรียนในโรงเรียน
- การออกกระเป๋ียบ กฎหมาย ข้อสั่งการต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- การให้ทุนสนับสนุนการศึกษา วิจัยต่าง ๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์
- ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การซื้อ ขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้ง โยกย้าย การดำเนินการวินัย เป็นต้น
- การแต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการต่าง ๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (ตัวอย่าง)

- ผู้ใช้น้ำมันรถยนต์ราชการ นำน้ำมันไปใช้ส่วนตัว เช่น การดูน้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทาง หรือเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่าย ส่วนน้ำมันที่เหลือนำไปใส่ถังหรือทอนเป็นเงินสด โดยเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการ / การใช้รถราชการของหลวง เพื่อประโยชน์ตนเอง หรือ พวกพ้อง
- เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ฯลฯ เป็นต้น
- ยักยอกเงินหลวง ปลอมแปลงเอกสารในการเบิกจ่าย
- การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง 3 ราย ขึ้นไป อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง
- ในการกำหนด TOR การจัดซื้อ จัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การออกแบบโครงสร้าง มีการกำหนดขอบเขตงาน หรือ หน่วยงาน ที่เกินความจำเป็น (Over Designs) เพื่อให้มีการประมาณการราคา ในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน
- คณะกรรมการกำกับการจ้างที่ปรึกษา / คณะกรรมการตรวจรับงาน มีการตรวจรับในแต่ละงวดงานหลายครั้ง เกินความจริง เพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม หรือมีการถ่วงเวลาในการเรียกรับ ทั้งที่ไม่มีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ ละการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (ตัวอย่าง)

- การจัดโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่แอบแฝง หรือกำหนดเงื่อนไขที่เกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า โปร่งใส หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน
- มีการใช้ดุลพินิจในเบิกจ่ายค่าวิทยากรบุคคลภายนอกที่สูงโดยมีผลประโยชน์แอบแฝง เอื้อประโยชน์
- การกำหนดราคากลางไม่ใช่ค่า K มาปรับ/มีการล็อกสเปกวัสดุที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน
- ผู้รับจ้างขออนุมัติใช้วัสดุ แต่ไม่ได้นำวัสดุที่ขออนุมัติมาใช้/วัสดุที่ใช้ไม่ตรงตามประมาณราคา/การประเมินราคาในการสำรวจออกแบบ กำหนดรายละเอียดวัสดุไม่ตรงกับแบบที่กำหนดและเลือกใช้ Factor F ไม่ตรงในแต่ละประเภทงาน มีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง ลักษณะรูปแบบมีลักษณะคล้ายคลึงประเภทเดียวกันในการใช้ Factor F
- การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จาก ผู้รับจ้าง
- เจ้าหน้าที่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินในระบบทำให้การรายงานการรับเงินประจำวัน น้อยกว่า ที่รับไว้จริง/รับเงินและออกใบเสร็จการรับเงินแล้วแต่ไม่นำเงินสด เช็ค นำฝากธนาคารในวันนั้น แต่นำฝากในภายหลัง และอาจนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน
- คณะกรรมการ หรือ อนุกรรมการต่าง ๆ ของหน่วยงานมีการประชุมที่เกินความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (ตัวอย่าง)

- คณะกรรมการ ไม่ได้ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมีการเจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูลตามที่คุณรับเหมาแจ้ง แล้วจึงไปทำการตรวจรับงานก่อสร้าง
- มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา
- มีการประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะเป็นคู่สัญญาตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อกำหนดกำหนดคุณลักษณะ (TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้คณะกรรมการเป็น ผู้กำหนด การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนด TOR เป็นเพียงการดำเนินการตามรูปแบบของทางราชการ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับเอกชน
- การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้างโดยวิธีพิเศษ

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ (ตัวอย่าง)

- การจ่ายเงินสะสมของ อปท.ไปใช้ในโครงการหรือกิจการที่ฟุ่มเฟือย ไม่เกิดประโยชน์กับประชาชนโดยตรงเช่น การก่อสร้าง ปรับปรุงอาคาร การจัดหารถยนต์ส่วนบุคคล รถประจำตำแหน่ง การจัดหาครุภัณฑ์สำนักงาน
- การจ่ายเงินอุดหนุนต่าง ๆ มีการนำรายชื่อบุคคลที่ไม่มีสิทธิ หรือ นำรายชื่อบุคคลจากโครงการอื่น โดยบุคคลนั้นๆ ไม่รู้ว่ามีรายชื่อเป็นผู้รับเงินอุดหนุน เพื่อสร้างหลักฐานเท็จ
- การจัดเก็บรายได้จากการให้เอกชนเช่าที่วัด อาจมีการเอื้อประโยชน์ การยกยอกเงิน การจัดทำรายงานการตรวจสอบไม่ตรงกับข้อเท็จจริง
- การนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้เสมือนเป็นรถประจำตำแหน่ง

ชื่อกระบวนการงาน กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ขั้นตอนที่มีความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางป้องกันการทุจริต	สถานะดำเนินการ	
			ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ
๑.การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย	จุดที่ทำการก่อสร้างไม่ตรงตามที่กำหนด - ได้มีการทำประชาคมหรือไม่ - นอกพื้นที่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของพื้นที่เป็นลายลักษณ์อักษร (หน่วยราชการและเอกชนเจ้าของพื้นที่) - การกำหนดเป้าหมายประชาชนได้รับประโยชน์จริงหรือไม่	- มีการกำหนดพิกัดในเชิงพื้นที่ที่สามารถตรวจสอบได้ - การกำหนดกลุ่มประชาชนที่เข้าทำประชาคมให้มีความชัดเจน - การสำรวจพื้นที่ก่อนการดำเนินการและมีรายงานแจ้งการอนุมัติก่อนดำเนินการ		
๒. ตรวจสอบความถูกต้องของการคำนวณปริมาณวัสดุและราคาก่อสร้างฝายชะลอน้ำ	๑) วัสดุไม่ครบถ้วน ๒) วัสดุไม่ได้มาตรฐาน ๓) ราคาก่อสร้างไม่เป็นไปตามมาตรฐาน	- กำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจรับ - การกำหนดแบบมาตรฐานตามขนาดของลำน้ำ - จัดทำข้อยกเว้นในด้านมาตรฐานการจัดซื้อวัสดุ แจ้งไปยัง กวพ. โดยทำเรื่องไปในนามกรมฯ ขอผ่อนผัน ทั้งโครงการ - ภาคประชาชน ควรมีแหล่งข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ - กำหนดราคากลางของวัสดุ		
๓. การจัดทำป้าย		- ระบุพิกัด UTM		

ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางป้องกันการทุจริต	สถานะดำเนินการ	
			ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ
๔. ตรวจสอบความถูกต้องของการจ้างแรงงาน	๑) แรงงานเถื่อน ๒) การจ่ายเงิน ๓) จัดหาแรงงานไม่ได้	- ตรวจสอบและเก็บข้อมูลแรงงานจากเลขที่บัตรประชาชน - ประสาน CoO เพื่อแจ้งปัญหาการดำเนินงาน - แลกเปลี่ยนข้อมูลแรงงานพื้นที่ข้างเคียงในการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน - การกำหนดเวลา การเข้าและออก ในการดำเนินงานของแรงงาน		
๕. ตรวจสอบการได้มาของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างฝายชะลอน้ำ	๑) วัสดุไม่ตรงตามที่กำหนด ๒) วัสดุไม่ได้มาตรฐาน	- กำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจรับ		
๖. การผสมทรายและซิเมนต์	อัตราส่วนไม่ตรงตามที่กำหนด	- กำหนดให้มีผู้ควบคุมการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน - กำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนมีส่วนร่วมในควบคุมการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน		
๗. การจัดเรียงกระสอบ	การจัดเรียงกระสอบไม่เป็นไปตามแบบที่กำหนด	- กำหนดให้มีผู้ควบคุมการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน - กำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนมีส่วนร่วมในควบคุมการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน		
๘. การจัดซื้อวัสดุเพื่อใช้ในการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ	- การจัดซื้อไม่ถูกต้องตามพ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง	- เจ้าหน้าที่จัดซื้อ/จัดจ้าง จัดทำเอกสารประกอบการชี้แจงขั้นตอนการจัดซื้อวัสดุ - หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ให้ทำเรื่องรายงานแจ้งมาที่ กค.		
๙. สภาพฝายหลังการก่อสร้าง	- ประสิทธิภาพการชะลอน้ำของฝายลดลง - ภัยธรรมชาติ และวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างฝาย - ฝายที่สร้างแล้วเสร็จสามารถใช้ได้จริงหรือไม่	- ถ่ายโอนฝายให้ชุมชนดูแล - กำหนดตัวชี้วัดจากการรับถ่ายโอนฝายให้ อบท./เกษตรกร เพื่อสะท้อนถึงบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ		

ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางป้องกันการทุจริต	สถานะดำเนินการ	
			ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ
๑๐. การจัดอบรมเกษตรกร	- ขาดการกำหนดหัวข้อการอบรมที่ชัดเจน - ขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณในการอบรม	- จัดทำอบรมการใช้ประโยชน์จากฝ่ายชลประทาน เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่รับประโยชน์ - คำนึงถึงความซ้ำซ้อนของผู้เข้ารับการอบรมและเนื้อหาการอบรม - จัดทำ workflow ในการเบิกจ่ายงบประมาณให้ สพข./สพด. ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณ		

You can **stop**
CORRUPTION

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์
กับทุกท่าน...⁹⁶